

bekend waaruit blijkt dat ook Seyss-Inquart en zijn *Generalkommissare* getracht hebben, persoonlijk van de zwarte markt te profiteren¹ – wat de machthebbers in Duitsland betrof, was het vooral Goering die niet schroomde om door eigen stromannen of zelfs door instanties van de *Luftwaffe* alles in Nederland op te kopen wat van zijn gading was. Daarbij behoorden ook 200 paar luxe-damesschoenen die hij eind '41 door middel van zijn adjudant uit Nederland liet komen; het *Luftgaukommando-Holland* had hier brutaalweg een z.g. *Wehrmachtbezugschein* voor ingevuld. Dit geval werd aan het rijksbureau voor huden en leder bekend. Naar hetgeen Goering zich voorts buiten alle distributie-regelingen om liet toezenden, kan men slechts gissen – er zijn geen stukken bewaard gebleven die ons daaromtrent inlichten.

Uiteraard betroffen dergelijke particuliere aankopen slechts vrij kleine partijen. Van belang is evenwel dat eveneens van de zomer van '40 af veel grotere aankopen verricht werden, op de sector van de zwarte groothandel namelijk, ten behoeve van officiële of semi-officiële Duitse instanties. Fahrenholtz, de economische expert van de *Sicherheitsdienst*, klaagde er in de zomer van '41 over, niet alleen dat Rijksduitsers die in Nederland op bezoek waren, '*nicht davor zurückschrecken, weitestgehend Schwarzbestände aller Art aufzukaufen und illegal über die Grenze zu verbringen*', maar ook

*'dass vielfach deutsche Behörden und Dienststellen jeder Art ihren Bedarf auf dem Wege des Schwarzhandels in grösstem Umfange zu decken suchen. Fälle, die sich in der letzten Zeit ereignet haben und bei denen die Gesamtkaufsumme die 5-Millionengrenze überstieg, mögen das Ausmass dieser Käufe aufzeigen.'*²

In oktober '41 berichtte een van de medewerkers van *Beaufragter Conring* uit Groningen aan het *Reichskommissariat* dat

'nicht nur die hier stationierten Einheiten der deutschen Wehrmacht, sondern auch die Wehrmachtsteile in den nahen deutschen Grenzgebieten entlang der Küste bis Hamburg und herunter bis Hannover nach hier kommen um einzukaufen. Es werden bei dieser Gelegenheit für den Kantinenbedarf der Wehrmacht nicht nur Güter eingekauft die keiner Zuteilung unterliegen, sondern es werden in grossem Masse auch kontingentierte Güter aufgekauft' –

¹ Tekenend is het dat Wimmer in juni '42 niet bij machte was, de Duitse minister voor het onderwijs, dr. Bernhard Rust, wiens dochter ziek was, persoonlijk enige plakken chocola toe te zenden; hij deed toen een beroep op een depot van de *Wehrmacht*. ² H. J. Fahrenholtz: '*Wirtschaftsstruktur, Wirtschaftsprobleme und SS-mässige Arbeit auf wirtschaftlichem Gebiet in den Niederlanden*' (zomer 1941), p. 11-12 (HSSuPF, 69 B-d).